

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

КАФЕДРА
ЕКОНОМІЧНОЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ
ГЕОГРАФІЇ

XI

міжнародна науково - практична
інтернет - конференція

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали XI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)**

**Луцьк
2025**

УДК 911.3:30/33(082)

С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 29 жовтня 2025 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 XI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 224 с.

ISBN 978-617-8279-73-8

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на XI Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617-8279-73-8

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2025

© Колектив авторів, 2025

можливість утворення нових об'єктів ПЗФ; 5) обґрунтувати необхідність надання об'єктам ПЗФ місцевого значення вищого (загальнодержавного) статусу; 6) розробити туристсько-екскурсійні маршрути та включити до них вже наявні об'єкти ПЗФ; 7) створити рекреаційні пункти та місця короткотривалого відпочинку для туристів; 8) застосувати високотехнологічні й експериментальні методи інформування населення про цінність територій ПЗФ [9].

Висновки. Встановлено, що у межах Устилузької громади наявні різнопланові природні рекреаційні ресурси, що є базою для інтенсивного розвитку екологічного та пізнавального туризму, здійснення освітньо-наукової та природоохоронної діяльності, а також сприяють покращенню екологічної ситуації на локальному рівні.

Список використаних джерел: 1. Володимирська районна державна адміністрація. URL: <http://lbsadm.gov.ua/> 2. Децентралізація влади. URL: <http://decentralization.gov.ua/region/item> 3. Карпюк З. К., Антипюк О. В., Качаровський Р. Є. Володимир-Волинський район Волинської області: туристично-рекреаційні ресурси прикордоння. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Географія»*. 2020. № 1/2 (76/77). С. 69–77. DOI: [10.17721/1728-2721.2020.76-7710](https://doi.org/10.17721/1728-2721.2020.76-7710) 4. Карпюк З. К., Фесюк В. О., Антипюк О. В. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог. Київ, 2018. 136 с. 5. Природно-заповідний фонд Волинської області. URL: <http://eco.voladm.gov.ua/> 6. Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області. URL: <https://vodres.gov.ua/> 7. Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА. URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/1/> 8. Устилузька територіальна громада. URL: <https://ustyluzka-gromada.gov.ua/> 9. Чир Н. В., Качаровський Р. Є. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку туристичної інфраструктури в окремих об'єднаних територіальних громадах Волинської області. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія «Географія»*. 2017. № 2. Вип. 43. С. 107–113.

УДК 911.3:338.48(477.82)

Потапова Алла, Семенюк Роман

potapova.alla@vnu.edu.ua; semeniukroman0411@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

РОЗВИТОК ЕКОТУРИЗМУ ЯК НАПРЯМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ БЕРЕСТЕЧКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Постановка проблеми. Сучасні тенденції розвитку регіонів України свідчать про необхідність пошуку нових форм господарювання, які забезпечують збалансоване поєднання економічного зростання, соціальної стабільності та збереження природного середовища. В умовах глобальних екологічних викликів особливої актуальності набуває формування ефективної системи **екотуризму** як інструменту сталого розвитку територій.

Берестечківська територіальна громада, маючи значний природно-ресурсний і історико-культурний потенціал, зокрема гідрологічний заказник місцевого значення «Перемиський», залишається маловідомою серед туристів і недостатньо використовує свої природні можливості для економічного зростання. Водночас екологічна ситуація потребує підвищення рівня природоохоронної свідомості населення та впровадження збалансованих форм рекреаційного використання природних ресурсів.

Мета – створення ефективної системи організації екологічного туризму, яка б сприяла розвитку місцевої економіки, збереженню природних ресурсів та формуванню позитивного іміджу громади. Основними завданнями проекту є: облаштування туристичних маршрутів, створення сучасної інфраструктури, популяризація природних пам'яток і залучення інвестицій у сферу зеленого туризму.

Результати дослідження. Берестечківська територіальна громада розташована в південній частині Волинської області, характеризується значним природним, історико-культурним та рекреаційним потенціалом. Наявність гідрологічного заказника місцевого значення «Перемильський» створює передумови для розвитку екотуризму, який може стати одним із ключових напрямів економічного зростання громади. Екотуризм поєднує пізнавальний відпочинок із відповідальним ставленням до природи, що робить його привабливим для внутрішніх та зовнішніх туристів [1; 3; 4].

Проект передбачає створення трьох основних типів маршрутів: пішохідного, велосипедного та водного. Пішохідний маршрут пролягає вздовж річки Стир через територію заказника й включає оглядові майданчики, інформаційні стенди та місця відпочинку. Велосипедний маршрут проходить через села Новостав, Липа, Гумнище, Перемиль і далі до міста Берестечко, що дає змогу поєднати активний відпочинок із пізнанням природи. Водний маршрут охоплює річку Липа, Хрінницьке водосховище та річку Стир, що створює можливість для сплавів на байдарках і каяках (рис. 1).

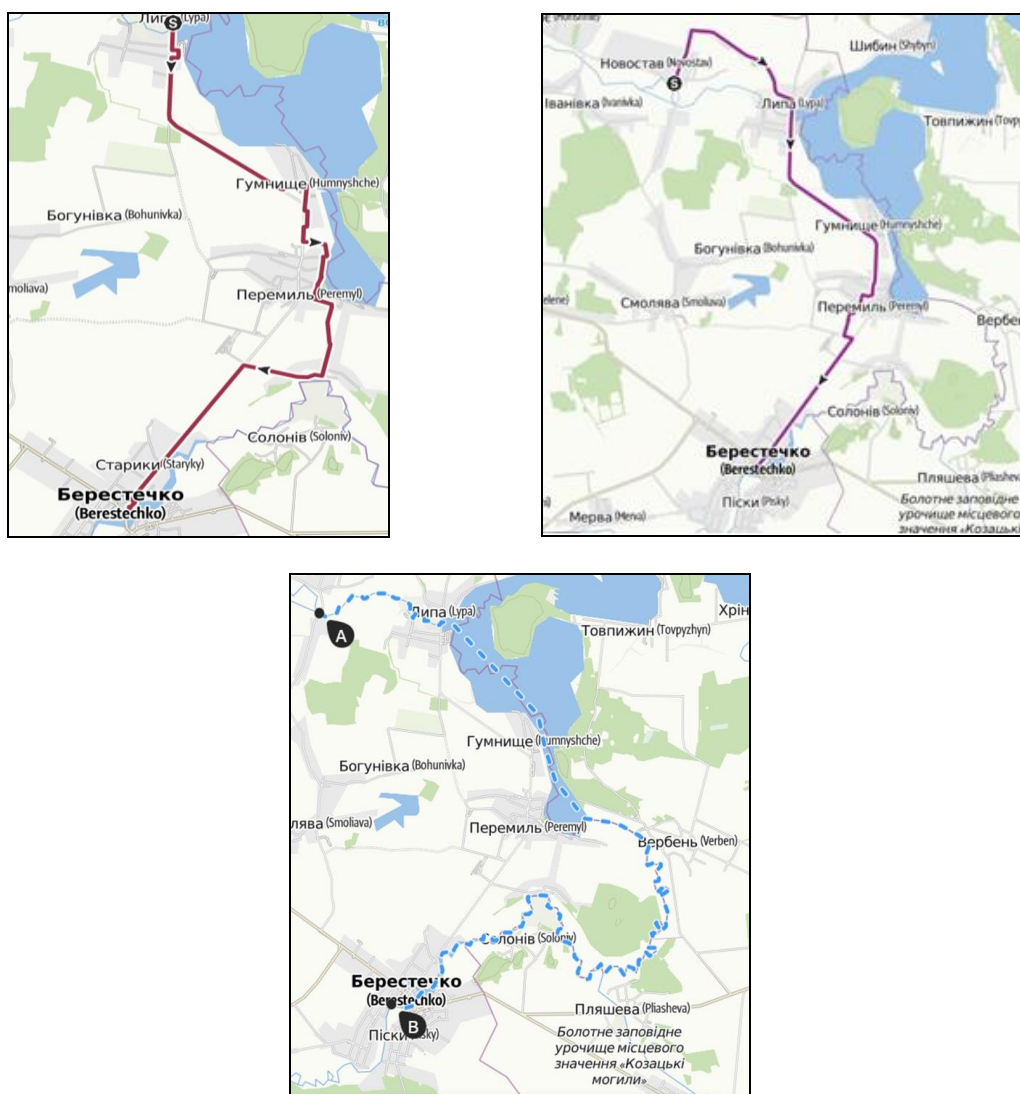

Рис. 1. Пішо-, вело- та водний маршрути (розроблено Семенюком Р.)

Для підвищення ефективності туристичних маршрутів пропонується створення інфраструктури підтримки: кемпінгових зон, прокату спорядження, туристично-інформаційного центру й інтерактивного вебресурсу громади. Вебсайт забезпечить туристів картою маршрутів, описом локацій, можливістю онлайн-бронювання турів та отримання консультацій. Також планується розробка мобільного застосунку з навігацією та аудіогідом.

Реалізація проєкту матиме позитивний вплив у трьох вимірах: економічному, соціальному й екологічному. Економічно – це створення нових робочих місць, розвиток малого бізнесу у сфері гостинності, торгівлі та перевезень. Соціально – це активізація громади, залучення молоді до волонтерських ініціатив, збереження локальних традицій. Екологічно – це формування екологічної свідомості населення та впровадження практик сталого природокористування.

Для фінансування проєкту передбачено використання різних джерел: коштів місцевого бюджету, державних програм, грантової підтримки (зокрема Державного фонду регіонального розвитку, Українського культурного фонду, програм ЄС) та краудфандингових платформ. Також можливе залучення приватних інвесторів [2].

SWOT-аналіз показав, що серед сильних сторін громади – наявність природних ресурсів, культурної спадщини та сприятливих кліматичних умов. Слабкі сторони – низький рівень туристичної інфраструктури, сезонність відвідувань і недостатня популяризація. До можливостей належать залучення інвестицій, розвиток зелених технологій, організація фестивалів та освітніх програм. Загрозами можуть стати економічна нестабільність, зменшення фінансування й ризик перевантаження природних територій (табл. 1).

Таблиця 1

SWOT-аналіз розвитку екотуризму в Берестечківській територіальній громаді

Сильні сторони	Слабкі сторони
– наявність гідрологічного заказника місцевого значення «Перемиський»; – значна кількість історико-культурної спадщини (мурований стовп на могилі власника міста Пронського (17 ст.); каплиця Святої Теклі (17 ст.); костел Святої Трійці (17 ст.); собор Святої Трійці (20 ст.); – поширення різноманітних народних промислів; – економічна вигода для громади; – екологічна привабливість проєкту.	– слабе логістичне сполучення; – сезонна залежність проєкту на перших стадіях реалізації; – нестача фінансування; – низький рівень популяризації проєкту.
Можливості	Загрози
– залучення зацікавлених інвесторів; – відновлення пам'яток історико-культурної спадщини з метою залучення більшої кількості туристів; – проведення еко- та етнофестивалів; – відкриття ентоуристичних маршрутів на основі наявних етнічних особливостей; – розвиток інфраструктури, зокрема туристичної; – потенціал розвитку місцевого бізнесу; – розвиток екологічного землеробства, як засобу підтримки екотуризму та забезпечення потреб туристів.	– зниження екологічної стабільності громади, за умови перенасичення туристичних потоків; – висока залежність проєкту від наявності туристичного попиту; – низький рівень популяризації; – можливе зниження фінансування та інвестицій.

* Складено авторами.

Для успішної реалізації проєкту необхідно покращити транспортну доступність та дорожню інфраструктуру; створити бренд громади як екотуристичного центру;

розробити систему екологічного моніторингу; проводити навчальні тренінги для місцевого населення щодо екотуристичних практик. Усе це сприятиме створенню сталого механізму розвитку громади, який поєднуватиме економічне зростання з охороною природи.

Висновки. Розвиток екотуризму в Берестечківській територіальній громаді має усі передумови для успішної реалізації. Використання природного потенціалу регіону, раціональне планування туристичної інфраструктури й активна участь громади дадуть змогу сформувати конкурентоспроможний туристичний продукт. Проект сприятиме створенню нових робочих місць, підвищенню якості життя населення та збереженню природної й культурної спадщини. У перспективі Берестечківська громада може стати прикладом сталого регіонального розвитку на Волині.

Список використаних джерел: 1. Екотуризм як один із засобів взаємозбагачення різних культур. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/gaba.htm 2. Краудфандинг: стратегії залучення коштів та перспективи краудфандингу. URL: <https://welfare.green/kraudfanding-strategii-zaluchennya-koshtiv-ta-perspektivi-kraudfandingu/> 3. Мельничук М., Нетробчук І., Карпюк З., Єрко І., Стельмах В., Качаровський Р., Ковальчук С., Антипюк О. Берестечківська ТГ Волинської області: сучасні тенденції розвитку природного рекреаційного потенціалу. *Věda a perspektivy*. Praha, České republika. 2023. № 11 (30). С. 317–331. 4. Потапова А., Семенюк Р. Природно-ресурсний потенціал як один із ключових факторів розвитку Берестечківської територіальної громади. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.) / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 177–179.

УДК 911.3:379.8:[930.85(477.82)

**Єрко Ірина¹, Мельник Надія², Качаровський Роман¹,
Яцуняк Віктор³**

*ierko@vnu.edu.ua; nadiia.melnyk@cnu.edu.ua; romankacharovsky@ukr.net;
ierko@vnu.edu.ua*

¹Волинський національний університет імені Лесі Українки,

²Карпатський національний університет імені Василя Стефаника,

³Луцький національний технічний університет

РОЛЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ РЕСУРСІВ У РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

В умовах сучасного суспільства вагому роль у сталому розвитку громад відіграють наявні на їх території туристичні ресурси, використання яких дає змогу громадам реалізовувати власний потенціал і підвищувати якість життя населення. Саме їх пошук покликаний створити умови інтенсивного сталого розвитку кожного населеного пункту територіальної громади (ТГ) як нової адміністративно-територіальної одиниці в контексті трансформації місцевого самоврядування. Це дасть змогу за короткий строк віднайти можливість поліпшення соціально-економічного стану ТГ. Адже, використання цих ресурсів у поєднанні з сучасними практиками гостинності створює додану вартість туристичних послуг, сприяє підвищенню конкурентоспроможності регіону та формуванню його позитивного іміджу. Автентичність і різноманітність історико-культурних ресурсів зумовлюють високий рівень туристичної привабливості території, формуючи підґрунтя для

Омельченко Наталя, Давидов Олексій	Візит-центри у національних природних парках України: стан і перспективи розвитку	168
Чижевська Лариса, Карпюк Зоя, Качаровський Роман, Чижевський Тадеуш	Природний рекреаційний потенціал Устилузької ТГ Володимирського району Волинської області	170
Потапова Алла, Семенюк Роман	Розвиток екотуризму як напрям регіонального розвитку Берестечківської територіальної громади ..	172
Єрко Ірина, Мельник Надія, Качаровський Роман, Яцуняк Віктор	Роль історико-культурних ресурсів у розвитку індустрії гостинності: регіональний аспект	175
Безсмертнюк Тарас	Заказники у структурі природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів Дубенського району Рівненської області	177
Мандрик Ірина, Дрищан Дарина	Сучасний стан розвитку туризму в країнах Північної Європи	182

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

Потапова Алла	Актуальні виклики розвитку географічної науки й освіти у контексті реформування вищої школи	186
Потапова Алла, Кулик Катерина	Дослідження рівня пізнавального інтересу та шляхів його формування на уроках географії	188
Мандрик Ірина, Мичка Ірина	Методичні особливості розроблення компетентісно орієнтованих завдань із географії в 10 класі	190
Дубич Богдан, Потапова Алла	Використання штучного інтелекту під час навчального процесу	192
Мельнійчук Максим, Лажнік Володимир	Використання цифрових карт і геоінформаційних технологій у шкільному курсі географії	193
Маковецька Лариса, Назарук Назар	Освітня цінність краєзнавчого підходу у дослідженні транспортної системи регіону	195
Ткачук Надія	Медіаграмотність у природничій освітній галузі державного стандарту базової середньої освіти	197
Pohrebskyi Taras	Problems of organizing and conducting extra-course work in geography	199
Ткачук Надія, Кошляцький Дмитро	Формування безпекової медіаграмотності учнів у позакласній роботі з географії засобами сучасних медіапроектів	201
Ткачук Надія, Тарасюк Злата	Особливості методики гейміфікації освітнього процесу з географії	203
Мужичок Юрій, Сосницька Ярослава	Інтерактивні форми навчання як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів	205
Поручинська Ірина, Стельмашук Назар, Скороход Орест	Зміст та методика проведення шкільних географічних екскурсій	207
Новосад Оксана, Бандура Станіслав	Компетентнісний підхід як основа формування фінансової відповідальності учнів	209

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)
(українською, англійською, польською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій
та достовірність даних несуть автори

Верстка: В. Й. Лажнік
Коректура: С. О. Пугач
Обкладинка: Н. Бринчук

Підписано до друку 14.11.2025 р. Формат 60x84 ¹/₁₆.
Ум. друк. арк. 18,32. Зам. 488. Тираж 300.
Папір офсетний. Гарнітура Arial. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

